Αὐτός ὁ νόμος στηρίζεται στήν πρώτη καί μεγάλη ἐντολή, πού ἔδωσε ὁ Κύριός μας:

«Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου, αὕτη ἐστὶ πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή» (Ματθαίου κβ' 37-38).

Δηλαδή: *«Ν' ἀγαπᾶς τόν Κύριο τόν Θεό σου μ' ὅλη τήν καρδιά σου, μ' ὅλη τήν ψυχή σου καί μ' ὅλο τό νοῦ σου. Αὐτή εἶναι ἡ πρώτη καί πιό μεγάλη ἐντολή»*.

Κι ἐδῶ, ὄχι μόνο στήν ἐποχή μας, ὁ πεπτωκώς ἄνθρωπος ἔχει ἀνατρέψει τήν τάξη. Κατάργησε τόν Θεό καί στήν θέση του ἔθεσε τό εἴδωλό του. Ἡ ζωή ἀπό θεοκεντρική ἐξέπεσε σέ ἀνθρωποκεντρική καί μάλιστα μέ κέντρο τόν ἐμπαθῆ καί γεμᾶτο κακίες ἄνθρωπο.

Γιά τόν πιστό ὅμως προηγεῖται ὁ Θεός σ' ὅλα, ὁ νόμος Του, τό ἅγιο θέλημά Του, ἡ λατρεία Του, ὁ σωστικός λόγος Του καί ἀκολουθοῦν ὅλα τά ἄλλα.

Ὁ Θεός δέν συμβιβάζεται νά κατέχει δεύτερη θέση στή ζωή τοῦ πιστοῦ.

3. Ἀνώτεροι ἀναγκῶν - ἐλεύθεροι ἀπό νόμους

Ὁ ἅγιος πατέρας μας Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, ἡ χρυσή γλῶσσα τῆς Ἐκκλησίας μας, διατυπώνει ἕνα ἄλλο νόμο, πού πρέπει νά διέπει τήν ζωή τῶν πιστῶν κατά τόν ὁποῖο:

«Οὐ γάρ ἔστιν ἀνάγκη παρά τῷ Θεῷ ἀνώτερος νόμων ἐστι» (P.G. 56, στ. 238).

Σύμφωνα μέ τόν νόμο αὐτό ὁ Θεός δέν ἐξαναγκάζεται καί δέν ὑποχρεώνεται νά τηρεῖ νόμους.

Τό ἴδιο ἰσχύει καί γιά τόν πιστό ἀφοῦ κατά τόν ἀπόστολο Παῦλο: *«Δικαίῳ νόμος οὐ κεῖται, ἀνόμοις δὲ καὶ ἀνυποτάκτοις, ἀσεβέσι καὶ ἁμαρτωλοῖς, ἀνοσίοις καὶ βεβήλοις, πατρολῴαις καὶ μητρολῴαις, ἀνδροφόνοις, πόρνοις, ἀρσενοκοίταις, ἀνδραποδισταῖς, ψεύσταις, ἐπιόρκοις, καὶ εἴ τι ἕτερον τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ ἀντίκειται, κατὰ τὸ εὐαγγέλιον τῆς δόξης τοῦ μακαρίου Θεοῦ, ὃ ἐπιστεύθην ἐγώ»* (Πρός Τιμόθεον Α' α' 9-11).

Δηλαδή: *«Ὁ νόμος δέν ὁρίστηκε γιά κεῖνον πού κάνει ὅ,τι θέλει ὁ Θεός, ἀλλά γιά κείνους πού δέ λογαριάζουν τό σωστό καί τό δίκαιο οὔτε ὑποτάσσονται σ' αὐτό. Ὁρίστηκε γιά τούς ἀσεβεῖς καί τούς ἁμαρτωλούς, γιά ὅσους δέν ἔχουν ὅσιο καί ἱερό, γιά τούς πατροκτόνους καί τούς μητροκτόνους, γιά τούς φονιάδες, τούς πόρνους, τούς ἀρσενοκοῖτες, γιά τούς δουλεμπόρους, τούς ψεῦτες, τούς ἐπίορκους καί γενικά γι' αὐτούς πού κάνουν ὁτιδήποτε εἶναι ἀντίθετο στήν σωστή διδασκαλία πού στηρίζεται στόν λόγο τοῦ Θεοῦ. Αὐτά εἶναι σύμφωνα μέ τό χαρμόσυνο μήνυμα γιά τήν μέλλουσα δόξα πού θά μᾶς δώσει ὁ μακάριος Θεός, πού τό ἐμπιστεύτηκε σ' ἐμένα νά τό κηρύξω»*.

Κατά ταῦτα ὁ Θεός δέν ἐξαναγκάζεται νά εἶναι ἀγαθός. Θέλει καί εἶναι ἀγαθός. Δέν πιέζεται γιά νά εἶναι ἀγάπη καί νά εἶναι φιλάνθρωπος. Εἶναι ἀγάπη καί ἔλεος καί φιλαθρωπία. Ἀπορρίπτει τήν ἁμαρτία, ἐπειδή εἶναι δίκαιος.

Ἔτσι ὁ ἅγιος Πατέρας μᾶς διδάσκει νά καλλιεργηθοῦμε κι ἐμεῖς ὥστε νά θέλουμε καί νά σκεπτόμαστε καί νά πράττουμε:

«Ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἁγνά, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὔφημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε» (Πρός Φιλιππησίους δ' 8).

Δηλαδή: *«Τέλος, ἀδελφοί μου, ὅ,τι εἶναι ἀληθινό, σεμνό, δίκαιο, καθαρό, ἀξιαγάπητο, καλόφημο, ὅ,τι ἔχει σχέση μέ τήν ἀρετή καί εἶναι ἄξιο ἐπαίνου, αὐτά νά ἔχετε στό μυαλό σας»*.

Ἔτσι ἀξιολόγησαν καί ἱεράρχησαν τίς ἀρχές στήν ζωή οἱ ἅγιοι πατέρες μας. Μ' αὐτή τήν ἱεράρχηση ἔζησαν, αὐτήν ἐκήρυξαν καί ὑπερασπίσθηκαν μέ ζῆλο καί αὐταπάρνηση στήν ζωή τους.

Οἱ ἅγιοι πατέρες μας μᾶς ἐδίδαξαν ὅτι προτεραιότητα στήν ζωή μας ἔχουν:

α- Ἡ ἕνωσί μας μέ τόν Θεό.

β- Ὁ Κύριός μας καί Θεός μας.

γ- Ἡ ἀπόκτησι τῶν ἀρετῶν, πού μᾶς ἐλευθερώνει ἀπό τά πνευματικά δεσμά τῆς ἁμαρτίας.

Ὁ Κύριος μέ τίς πρεσβεῖες τῶν ἁγίων πατέρων μας νά ἀξιώνει ὅλους μας νά πορευόμαστε προθύμως καί ἀνεμποδίστως τήν ὁδό πρός τήν βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ A.B.E.E. Τηλ. 210-921.7513

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ



Ἡ ἱεράρχηση τῶν ἀξιῶν τῆς ζωῆς μας

κατά τούς ἁγίους Πατέρες μας τρεῖς Ἱεράρχες
Βασίλειο τόν Μέγα (†329-379 μ.Χ.),
Γρηγόριο τόν θεολόγο (†329-389 μ.Χ.),
καί Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο (†344-407 μ.Χ.)

(30 Ἰανουαρίου 2010)

Ἡ ἱεράρχηση τῶν ἀξιῶν τῆς ζωῆς μας

κατὰ τούς ἁγίους Πατέρες μας τρεῖς Ἱεράρχες Βασίλειο τόν Μέγα (†329-379 μ.Χ.), Γρηγόριο τόν θεολόγο (†329-389 μ.Χ.), καί Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο (†344-407 μ.Χ.)

(30 Ἰανουαρίου 2010)

τοῦ Μητροπολίτου
Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ
Δανιήλ

Τούς φωτοφόρους καί ἐνδόξους ἁγίους Πατέρες μας τιμᾶ σήμερα ἡ ἁγία Ἐκκλησία μας τούς τρεῖς Ἱεράρχες, Βασίλειο τόν Μέγα, Ἀρχιεπίσκοπο Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας († 329-379 μ.Χ.), Γρηγόριο τόν Θεολόγο, τόν Ναζιανζηνό, Ἀρχιεπίσκοπο Κωνσταντινουπόλεως († 329-389 μ.Χ.) καί Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο, Ἀρχιεπίσκοπο Κωνσταντινουπόλεως († 344-407 μ.Χ.). Οἱ τρεῖς αὐτοί ἅγιοι Πατέρες μας ἀπό τοῦ ἔτους 1842 μ.Χ. ἀνεκηρύχθησαν προστάτες καί ἔφοροι τῆς παιδείας τῆς πατρίδος μας.

Οἱ πιστοί μέ ἐγκώμια καί ὕμνους πνευματικούς τιμοῦμε τούς λάτρεις τοῦ ἀληθινοῦ καί ζωντανοῦ Θεοῦ, τῆς Παναγίας καί Ζωαρχικῆς Τριάδος, τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Τιμοῦμε τούς κήρυκες τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, τοῦ *«εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης»* (Πρός Ἐφεσίους στ΄ 15). Τιμοῦμε αὐτούς πού μέ τούς λόγους τους στήν ἐποχή τους καί μέχρι τῶν ἡμερῶν μας ὁδήγησαν καί ὁδηγοῦν πολλούς στήν θεογνωσία, στήν μετάνοια, στήν σωτηρία. Τιμοῦμε τούς διδασκάλους τῆς ἀληθείας, αὐτούς πού διέλυσαν τίς πλάνες καί τά σκότη γιά νά μήν αἰχμαλωτίζουν τούς ἀνθρώπους στήν ματαιότητα καί στήν φθορά καί ἐφώτισαν τήν ζωή τους μέ τό *«ἱλαρό φῶς τῆς ἁγίας δόξης»*.

Τιμοῦμε τούς στοργικούς πατέρες καί συμπαραστάτες τῶν πτωχῶν καί τῶν ἀδυνάτων, αὐτούς πού ἔγιναν γιά ὅλους τά πάντα καί τούς προσέφεραν τά πάντα κατά τόν ἐξομολογητικό ἀποστολικό λόγο *«ἐλεύθερος γὰρ ὢν ἐκ πάντων πᾶσιν ἐμαυτὸν ἐδούλωσα, ἵνα τοὺς πλείονας κερδήσω· τοῖς πᾶσι γέγονα τὰ πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σώσω»* (Πρός Κορινθίους Α΄ θ΄ 19,22).

Δηλαδή: *«Εἶμαι ἐλεύθερος, χωρίς ἐξάρτηση ἀπό κανέναν· κι ὅμως ἔκανα τόν ἑαυτό μου σκλάβο ὅλων γιά νά κερδίσω, ὅσο τό δυνατό, πιό πολλούς. Γιά τούς πάντες ἔγινα τά πάντα, ἔτσι ὥστε μέ κάθε τρόπο νά σώσω μερικούς»*.

Τιμοῦμε τούς κοσμημένους μέ τήν θεία σοφία. Τιμοῦμε αὐτούς πού *«τά τῶν ἀνθρώπων ἤθη κατεκόσμησαν»*. Τιμοῦμε τούς ἀνελθόντες στίς ὑψηλές κορυφές τῶν ἀρετῶν, αὐτούς πού ἔγιναν μέ τήν ζωή τους ὑπόδειγμα γιά τούς πιστούς *«ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἁγνείᾳ»* (Πρός Τιμόθεον Α΄ δ΄ 12). Τιμοῦμε αὐτούς, πού μέ τήν ζωή τους, τήν συγγραφή τους καί τήν διακονία τους ἐδόξασαν τόν Θεό, ἐστόλισαν τήν Ἐκκλησία, περιέθαλψαν τόν πάσχοντα παντοειδῶς ἄνθρωπο καί σκόρπισαν φῶς, ζωή, ἀλήθεια, λύτρωση καί σωτηρία.

Ἀπ' αὐτούς θά διδαχθοῦμε σήμερα νά ἱεραρχοῦμε τίς ἀξίες τῆς ζωῆς μας.

1. Ἡ ἀξία τῆς ψυχῆς

Ὁ ἅγιος πατέρας μας Βασίλειος ὁ Μέγας, ἡ ἐργατική μέλισσα τῆς Ἐκκλησίας μας, ἐτόνισε τήν ἀξία καί ὑπεροχή τῆς ψυχῆς ἔναντι τοῦ σώματος, ἐφ' ὅσον κατά τήν διδασκαλία τῆς ἁγίας Γραφῆς ὁ ἄνθρωπος σύγκειται ἀπό τά δύο στοιχεῖα, τό ὑλικό πού εἶναι τό σῶμα καί τό πνευματικό πού εἶναι ἡ ψυχή. Ἡ ἁγία Γραφή περιγράφει αὐτήν τήν δημιουργική ἐνέργεια τοῦ Δημιουργοῦ Θεοῦ καί Πατέρα μας ἀπό τόν Ὁποῖον λάβαμε τό χάρισμα τῆς ζωῆς ὡς ἑξῆς:

«Ἔπλασεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς, καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν» (Γενέσεως β΄ 7).

Δηλαδή: *«Ὁ Θεός ἔπλασε τόν ἄνθρωπο μέ χῶμα ἀπό τήν γῆ καί ἐνεφύσησε στό πρόσωπό του πνεῦμα ζωντανό τήν ἀθάνατη ψυχή· ἔτσι ἔγινε ὁ ἄνθρωπος ζῶσα ὑλικοπνευματική ὕπαρξη»*.

Γράφει στόν ἀσκητικό λόγο του ἤ περί ἀποταγῆς:

«Ψυχή οὐρανοῦ μίμημα
ἐν αὐτῇ γάρ κατοικεῖ ὁ Κύριος
σάρξ δέ ἐκ γῆς ὑπάρχει
ἐν ᾗ κατοικοῦσι θνητοί ἄνθρωποι
καί ἄλογα ζῶα» (P.G. 31, στ. 644)

Ἐπειδή ζοῦμε μέσα σέ μία ἀτμόσφαιρα ὑλοφροσύνης, πού ὁ ἄνθρωπος δαπανᾶ ἑαυτόν καί τά πάντα γιά τήν περιποίηση, τήν θεραπεία, τόν στολισμό, τήν ἱκανοποίηση τοῦ σώματός του, δίδοντας ἀπόλυτη προτεραιότητα στά ὑλικά καί στήν βιολογική διατήρησί του, ὁ σοφός πατέρας μας καί σοφός διδάσκαλος μᾶς ὑπενθυμίζει τίς ἀλήθειες τῆς πίστεώς μας, ὅτι ὁ ἄνθρωπος τιμήθηκε ἀπό τόν Δημιουργό του ἐκτός ἀπό τό σῶμα νά ἔχει καί ψυχή λογική. Ἡ ψυχή ἔχει προτεραιότητα ἔναντι τοῦ σώματος καί ἀποκτᾶ ἀνυπολόγιστη ἀξία, ἐπειδή ὁ Θεός κατοικεῖ στήν ψυχή τοῦ ἀνθρώπου ἁγιάζοντας, φωτίζοντας καί θεώνοντάς την, ἐπειδή ἡ ψυχή ἑνώνεται μέ τόν Θεό. Αὐτήν τήν ἀξία τῆς ψυχῆς τόνισε ὁ Κύριός μας μέ τούς λόγους Του ὅταν ἐρώτησε:

«Τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;» (Μάρκου η΄ 36-37).

Δηλαδή: *«Τί θά ὠφεληθεῖ ὁ ἄνθρωπος, ἄν κερδίσει ὁλόκληρο τόν κόσμο, ἀλλά χάσει τήν ψυχή του; Τί μπορεῖ νά δώσει ὁ ἄνθρωπος σάν ἀντάλλαγμα γιά τήν ψυχή του;»*.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος τονίζει αὐτήν τήν πίστι τῆς Ἐκκλησίας, ὅτι στήν ψυχή τῶν ἀνθρώπων κατοικεῖ ὁ Θεός ἐρωτώντας τούς πιστούς: *«Οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς Θεοῦ ἐστε καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν;»* (Πρός Κορινθίους Α΄ γ΄ 16).

2. Ὁ θεός ἔχει τήν πρώτη θέση στήν ζωή μας

Ἀπό τόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Θεολόγο, τόν Ναζιανζηνό καί Ἀρχιεπίσκοπο Κωνσταντινουπόλεως, τήν ποικίλη μοῦσα τῆς Ἐκκλησίας μας, διατυπώνεται στά θεολογικά-ἠθικά ἔπη του ἕνας ἄλλος νόμος, πού ὀφείλει νά διέπει τήν ζωή τοῦ πιστοῦ· κατ' αὐτόν *«πάντα Θεοῦ δεύτερα»* (P.G. 37, σ. 397).